

KULTUR:

:KULTUR

«Synet av kunstverket gikk rett i ryggraden»

Norsk skulpturkunst holder usedvanlig høy kvalitet. Hele tre nye utstillinger bekrefter denne påstanden.

KUNST

Hanne Tymi

«Once upon a time I saw the shame»
Galleri K, Oslo - til 12. desember

Admir Batlak

«Every Frill is an Edge»
Galleri Riis, Oslo, - til 4. januar

Elena Engelsen

«For the Love of Animals II»
Galleri Brandstrup, Oslo - til 14. desember

Hanne Tymis skulptur «Hide my». Foto: Øystein Thorvaldsen/Galleri K

Elena Engelsen presenterer akkaren med en imponerende detaljrikdom. Foto: Øystein Thorvaldsen/Galleri Brandstrup

Jeg kom i et lite dilemma da jeg var på fernissajen til Hanne Tymi og hadde fått sett kunsten. Akkurat det å få oversikt var ikke enkelt, for publikum stod som sild i tonne i Galleri K. Det var først da jeg hadde banet meg vei inn til den innerste delen, at jeg forstod at jeg kunne bli nødt til å fravike et prinsipp: Du skal ikke anmeldre to påfølgende utstillinger i samme galleri. (Det er alt for mange ting som skjer i norsk kunst til at ett galleri kan få to anmeldelser på rad.) Jeg hadde allerede konstatert at kunstverkene hennes var usedvanlig fine, men da jeg endelig stod foran utstillingens titelverk, «Once upon a time I saw the shame», da skjedde noe som jeg veldig sjeldent opplever: Synet av kunstverket gikk rett i ryggraden min.

Knarne sviket. Jeg falt ikke, men jeg kjente det i kroppen. Det er ikke ofte kunst gir meg kroppslige opplevelser, men når det skjer er det antagelig fordi det visuelle uttrykket påvirker noe i dypet av min underbevissthet. Jeg kan ikke love at andre vil oppleve det samme, men dette kunstverket har den sjeldne egenskapen at det snakker både til min estetiske sans og til mitt «overjeg». Kunstverket består av et mørkt badekar med skinnende kobber på insiden, plasert inni et bur av øksiderte kobberrror. Det er dramatisk lyssatt, og det voldsomme uttrykket pirket borti det jeg måtte ha av arketyptiske erfaringer av tvang og undertrykkelse, glede og forløsning. Det er nå et kunstverk treffet så mange stenger, at jeg får uttelling for alt strevet det er å se masse passe god kunst. Vakkert var det også.

Jeg visste jo at Hanne Tymi (født 1954) kan sine ting. Inntrykket av utstillingen «Hester dør stående» i Kunstnernes Hus vinteren 2022 har aldri forlatt hodet mitt. Det samme tror jeg vil skje med tanken påkulen som er skjult under et slør av bly i skulpturen «Hide my». Den er så mangetydig at den alene kunne vært god nok grunn til å anmeldte utstillingen. Og «madrassen» (eller hva det nå er?) som står lett mot hverandre i «The room next door» setter i gang tanker om gjensidig avhengighet, støtte og beskyttelse. Og det Tymi gjør med blyet i «Wrapping the brittle mind», er så fascinerende komplisert at få, om noen, gjør det etter henne. Summen av alt dette gjorde at jeg

Fra Elena Engelsens atelier. Foto: Øystein Thorvaldsen/Galleri Brandstrup

og med lengde i tivl om jeg i det hele tatt kunne snakke om skulptur i Admir Batlaks tilfelle. Han har vist skulptur tidligere, både på Munchmuseet og i Galleri Riis, men hans nye galleriutstilling består av ganske flate, todimensjonale arbeider på filt. Men da jeg fikk se dem bestemte jeg meg for at det må være mulig å tøye definisjonen litt.

Dette er ikke ideskapende i samme grad som Tymi former sine skulpturer, men det er realistisk og overraskende gjennombart i en slik grad at det er en sann svir å gå rundt inniblant dette menasjernet av en dyrepark. Fay til at det er tatt enkle grep med fargeide veggfelt som ordner og hever opplevelsen av utstillingen (design ved Tomas Gjetmundsen). Denne utstillingen gir masse glede, men den er også utmerket som en introduksjon for barn til kunstens verden.

Med de godt voksnede Blystad, Tymi og Engelsen på rekke og rad, skulle man tro at norsk skulptur er et utdøende fagfelt. Men utstillinger i Vigelandsmuseet (Åsne Kummenje Mellem) og Astrup Fearnley-museet (Silje Figenschou Thoresen) viser at det vokser og gror bak dem som har nådd pensjonsalder. Med den tredje utstillingen velger jeg imidlertid å se en helt annen vei. Jeg var til

hverandre. Dette skaper en bemerkelsesverdig effekt.

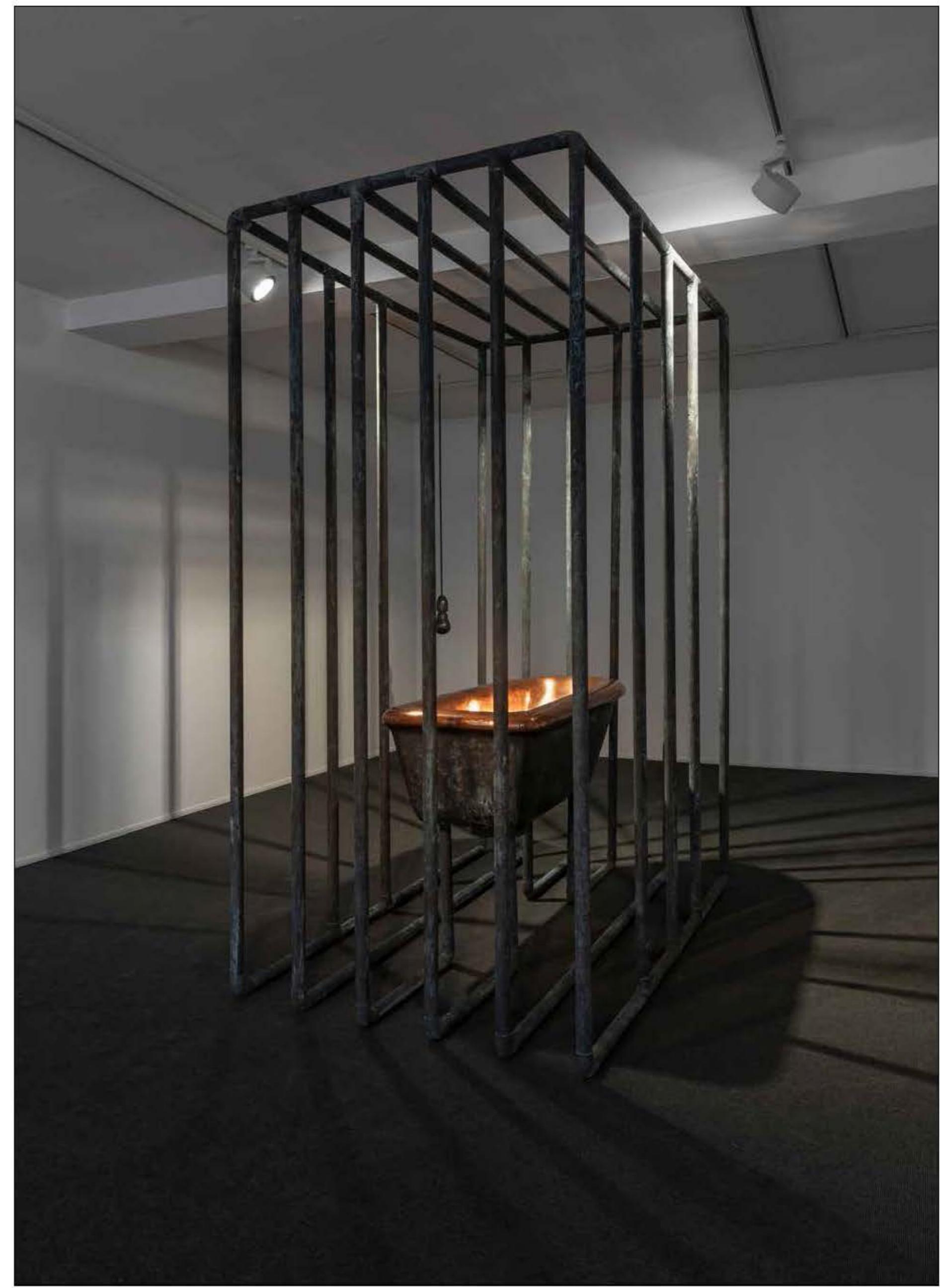
Det virker som bildene vokser innover i filten. Lagene av blekk gjør at de blir tredimensjonale – nesten som en skulptur. Og når du oppdager det gir dybden en oversføringseffekt til bildene: De fremstår mer mangetydige og mystiske enn de gjør ved første øyekast. Admir Batlaks bilder befinner seg helt i ytterkanten av skulpturbegrepet ytterkant. Men jeg er ikke i tivl om at hans lille oppfinnelse bringer kunsten videre. Skulptur eller ikke.

LARS
ELTON

Kunstkritiker

KUNST

lars@elton.no

Hanne Tymis badekar i hamnet kobber, «Once upon a time I saw the shame», fikk Dagsavisens anmelder til å skjelte i knarne. Foto: Øystein Thorvaldsen/Galleri K